

Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet fra en kommune til en annen

Kommunal Rapport 26.04.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Vår kommune har et slags jusnettverk. Er dette en form for vertskommunesamarbeid?

SPØRSMÅL: Fire kommuner har inngått en avtale om et «jusnettverk» plassert i den største kommunen med denne som arbeidsgiver.

Dette er etablert ved at en jurist i én av kommunene har skiftet arbeidsplass og er tilsatt i den største kommunen, men slik at kommunen der hun tidligere var tilsatt, dekker utgiftene til denne stillingen. Samtidig dekker to andre av kommunene utgiftene til en 50 % stilling i det samme «nettverket».

- Les også: [60 færre interkommunale samarbeid etter sammenslåing](#)

Arbeidsgiverkommunen skal etter avtalen stille nettverkets samlede ressurser til disposisjon for de deltakende kommuner i form av juridisk bistand til deres virksomhet, men ikke opptre som prosessfullmektig for kommune i saker for domstol eller fylkesnemnd.

Er dette et administrativt vertskommunesamarbeid etter [kommuneloven § 20-2](#), slik at det krever vedtak i kommunestyret i hver av deltakende kommunene etter denne bestemmelsens andre avsnitt?

SVAR: Vertskommunesamarbeid er definert i [kommunelovens § 20-1](#). Det er et avtalt samarbeid mellom to eller flere kommuner der en kommune «kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak eller vedta forskrift til en vertskommune». Dette må da skje etter bestemmelsene i dette kapitlet.

Disse gjelder imidlertid bare der vertskommunen tildeles myndighet til å treffe vedtak på vegne av den kommunen den opptre på vegne av (samarbeidskommunen) eller utføre faktiske handlinger som denne har lovbestemt plikt til å utføre og ansvar for.

Les også:

- [Er generalistkommunen død?](#)
- [Generalistkommunen er død](#)

Slik delegering kan skje til en felles folkevalgt nemnd for to eller flere kommuner, der en vertskommune får ansvaret for å drifte denne, men det vanligste er at det inngås avtale om såkalt administrativt vertskommunesamarbeid, der kommunestyret i samarbeidskommunen selv treffer vedtak der man gir kommunedirektøren der fullmakt til å delegere til administrasjonen i vertskommunen å «utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning».

Spørsmålet er altså om reglene om denne type vertskommunesamarbeid gjelder ved en avtale som denne.

Reglene i kommunelovens § 20, og dermed kravet om vedtak i kommunestyret, gjelder bare avtale om de funksjoner som er nevnt i definisjonen av vertskommunesamarbeid i § 20-1. Det dreier seg om utøving av vedtaksmyndighet eller ledelsesansvar for oppfyllelse av lovpålagte forpliktelser. Hvis det er tale om avtale utføring av praktiske oppgaver som ikke er lovregulert, herunder utredningsarbeid som grunnlag for kommunens egen saksbehandling,

er lovhjemmel ikke nødvendig. Dette vil kommunedirektøren kunne inngå avtaler med utenforstående om, så langt kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

Den avtalen som er beskrevet ovenfor, må så vidt jeg kan se, ligge utenfor området for reglene i kommunelovens kapittel 20. Det er en avtale om at en særskilt avdeling med jurister i én kommune skal utrede juridiske spørsmål for nabokommuner. Dette vil da være faglige råd til saksbehandlingen i administrasjonen i den enkelte kommune. Dette innebærer at dette «jussnettverket» ikke tildeles selvstendig ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer. De faglige råd og utredninger som gis, må leveres til den enkelte kommunes administrasjon og saksbehandles på vanlig måte før det treffes vedtak der eller saken legges fram for folkevalgt organ. Man kan med andre ord heller ikke delegere ansvar for slutført saksbehandling til dette nettverket uten etter vedtak etter [kommunelovens § 20-2](#) andre avsnitt.

«Jussnettverket» i dette spørsmålet kan dermed ikke tildeles selvstendig vedtaksmyndighet eller ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer.

Administrasjonen i samarbeidskommunen må stadig selv treffe vedtak som ikke må treffes av folkevalgte organer, og den har stadig ansvaret for saksforberedelse og innstilling i saker som forelegges folkevalgte organer i kommunen. Det «jussnettverket» leverer, er da en type tjenester som den enkelte kommune også kunne kjøpt fra private jurister, uten at det var nødvendig med noe særskilt vedtak fra kommunestyret. Det samme må da gjelde når dette skjer med utgangspunkt i en avtale som denne, selv om det her er tale om en litt spesiell konstruksjon som skal ivareta et mer generelt behov for faglig støtte i stedet for etter konkrete oppdrag.

Rettelse: I den opprinnelige teksten stod det i spørsmålet: «Dette er etablert ved at en kommunedirektør i én av kommunene» men det rette skal være: «Dette er etablert ved at en jurist i én av kommunene».